

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือครูและนักเรียน ครูจะเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียน เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมตามแนวทางที่ครูจัดไว้เพื่อบรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร ถ้าครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วคุณภาพของนักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนนั้นก็อยู่ในระดับสูง *สูงแล้ว*

ดังนั้นการที่จะจัดระบบการเรียนการสอนได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้คือนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของครู เป็นสำคัญดังที่ ภิญโญ สารธร^๑ ทศนีย์ สุภเมธี^๒ และพินอกเคียโร^๓ ให้ความเห็นว่า ครู เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้คือนั้นและทำให้แผนการศึกษาชาติดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างไคยลอัน เป็นผลต่อการพัฒนาคนในชาติให้ เป็นพล เมืองคมีประสิทธิภาพและเป็นกำลังสำคัญของ

^๑ภิญโญ สารธร, "ทิศทางการศึกษาของไทยในอนาคต," นิตยสารการศึกษา ๒ (กรกฎาคม ๒๕๒๒): ๑-๖.

^๒ทศนีย์ สุภเมธี, "บทบาทครูคิในสังคมปัจจุบัน," นิตยสาร ๒๓ (๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔): ๓๖-๓๘.

^๓Mary Finocchiaro, "Myth and Reality : A Pla for a Broader View," English Teaching Forum Special Issue : The Art of TESOL, Part I Vol XIII, No1 and 2., p.p.36-37.

ชาติต่อไป หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของครูก็คือการสอน นอกจากจะสอนให้นักเรียนได้รับความรู้แล้วครูยังต้องมีหน้าที่อบรมใหญ่ เรือนมีคุณธรรมอันพึงประสงค์ที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขดังที่ เคิร์กไฮม์ (Durkheim) ๑ ได้กล่าวไว้ว่า "ครูมีหน้าที่ปลูกฝังให้เด็กมีความแตกต่างกันตามความสามารถของแต่ละคน เท่านั้น แต่ครูยังจะต้องทำหน้าที่ปลูกฝังความสำนึกทางสังคม หรือพลังทางศีลธรรมให้เกิดขึ้นในตัวเด็กด้วย" ถ้าการสอนของครูมีประสิทธิภาพผลผลิตจากการสอนคือตัวผู้เรียนก็จะมีคุณภาพซึ่งจะนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาด้วย ดังแนวคิดของณรงค์ บุญมี ๒ และรายงานการสืบหาเรื่องแนวใหม่ของการฝึกหัดครู ๓ ที่ว่า โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยการอบรมสั่งสอนและการให้วิชาความรู้ของครู ครูที่ออกไปปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวกับการให้การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพย่อมนำไปสู่ผลผลิตคือนักเรียนที่มีคุณภาพ กระบวนการที่ครูจะใช้เป็นแนวทางในการหล่อหลอมผู้เรียนให้พฤติกรรมอย่างไรวินั้น สายสุรี จุติกุล ๔ และชาติชาติรี โยสีศา ๕ ให้ความเห็นว่าขึ้นอยู่กับ

๑ บัณฑิต ออนคำ, "สังคมวิทยาและการศึกษา," ศูนย์ศึกษา ๒๐ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๑๓) : ๓๖ - ๔๐.

๒ ณรงค์ บุญมี, "การประเมินผลการปฏิบัติงานในโรงเรียน," นักบริหาร ๑ (กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑) : ๓ - ๑๘.

๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกรมการฝึกหัดครูโดยความร่วมมือของยูนิเซฟ, รายงานการสืบหาเรื่องแนวใหม่ของการฝึกหัดครู (ม.ป.ท. ๒๕๒๐), หน้า ๓๓.

๔ สายสุรี จุติกุล, "โรงเรียนประถมศึกษาระบบศาลาวัค," วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๓ (พฤษภาคม ๒๕๑๖) : ๒๔ - ๓๒.

๕ ชาติชาติรี โยสีศา, "บทบาทของครูกับพฤติกรรมของเด็ก," มิตรครู (๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๑) : ๖ - ๘.

วิธีสอนของครู ครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะกำหนดสภาพดีหรือไม่ดีของเด็ก ปฏิบัติการ
 คอบสอนที่ครูให้แก่เด็กเป็นประจำทุกวันจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของเด็ก วิธีสอน
 ของครูย่อมแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะ แนวความคิด และเทคนิคของครูแต่ละ
 คน ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นด้วยพฤติกรรมการสอนที่สังเกตเห็นได้และพฤติกรรมการสอน
 เหล่านี้จะมีผลต่อการ เรียนรู้ของเด็ก ถ้าพฤติกรรมการสอนของครูสอดคล้องกับพัฒนา
 การและความต้องการของเด็กก็จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดัง
 ข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือแนวการให้หลักสูตรประถมศึกษาพหุศักราช ๒๕๒๑ ที่ว่า
 "สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การสอนประสบความสำเร็จได้แก่ผู้สอนที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับ
 กระบวนการเรียนรู้ เมื่อหาสาระ ตัวผู้เรียนรู้จักเลือกและปรับปรุง เทคนิคและวิธีสอน
 ให้เหมาะสมตลอดจนสามารถแก้ไขวิธีสอนโดยใช้หลายวิธีจึงจะทำให้ผู้เรียนสนใจ
 ไม่เกิดความเบื่อหน่าย"

ดังนั้นผู้ที่ เป็นครูจึงต้องศึกษาให้ทราบว่า พฤติกรรมการสอนใดที่ควรจะนำมา
 ใช้ในการสอนให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ได้ที่ดีที่สุด และพฤติกรรมใดที่ควรละเว้น
 ชุกลิน อุนวิจิตร^๒ ยุทธนา ศรีนุสนธิ^๓ บัญญา ช่อตรง^๔ ชลล วงศ์แสง^๕ และกองวิจัย

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการให้หลักสูตรประถมศึกษา
พหุศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรสการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๔๔.

^๒ชุกลิน อุนวิจิตร, "การวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาในการเรียนการสอน
 วิชาหน้าที่พลเมืองระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชา
 มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔)

^๓ยุทธนา ศรีนุสนธิ, "สรุปผลการวิจัย เรื่องพฤติกรรมและเวลาในการปฏิบัติ
 งานของครูประถมศึกษา," จุลสารการประถมศึกษา(มิถุนายน ๒๕๒๒): ๓๕ - ๔๐.

^๔บัญญัติ ช่อตรง, "การวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้การพูดในการ
 เรียนการสอน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒)

^๕ชลล วงศ์แสง, "การวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาในการเรียนการสอน
 วิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒)

ทางการศึกษา กรมวิชาการ^๑ ได้ทำการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันครูยังใช้วิธีสอนไม่ต่างไปจากอดีต พฤติกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ เป็นการบรรยายหรืออภิปรายของครู โดยเฉพาะการบรรยาย เนื้อหาเป็นพฤติกรรมที่ครูใช้เวลามากที่สุด ส่วนพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่พึงปรารถนาครูไม่ค่อยใช้สิ่งที่ ชีระ ภูณเจริญ^๒ กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา^๓ และหลุยซา^๔ ได้พบว่า ครูมักจะไม่คอยให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และทำกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนจะมีหน้าที่ เป็นเพียงผู้ฟัง ลอกสิ่งที่ครูพูดครูบอกแล้วนำไปท่องจำ เพื่อเตรียมทำข้อสอบซึ่งมักจะออกตามสิ่งที่ครูบรรยายเท่านั้น นอกจากนั้นกมล สมวิเชียร^๕ ได้กล่าวว่า วิธีการสอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นอกจากครูสอนโดยการบอกให้นักเรียนลอกไปท่องจำแล้วครูยังมีอำนาจ เหลือล้นในสายตาของศิษย์ ไม่มีกิจกรรมทดลองและกิจกรรมกลุ่ม เมืองทอง

007408

^๑กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนต้น (กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๘), หน้า ๘ - ๑๓.

^๒ชีระ ภูณเจริญ, "การประเมินหน้าที่ ความรับผิดชอบ คุณลักษณะพฤติกรรมในการสอนและความเชื่อของครูในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดของครูใหญ่ หัวหน้าหมวดการศึกษา และศึกษานิเทศก์จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ใน รวมรายงานการวิจัย (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๒๐), หน้า ๕๔.

^๓กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, กองการประถมศึกษา, พฤติกรรมและเวลาในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๕) หน้า ๑๗ - ๒๐.

^๔Ebred Lea Luisa, "Instructional Behavior Pattern of Distinguished University Teachers," Dissertation Abstracts International 38(February 1978) :4602A.

^๕กมล สมวิเชียร, "การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพไทย," วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๔(ธันวาคม ๒๕๑๖-มกราคม ๒๕๑๗): ๑๓ - ๒๗.

แชมมณี^๑ ให้ความเห็นว่าที่การสอนของครูในประเทศไทย เป็นเช่นนี้เพราะ ครูส่วนใหญ่ เห็นว่าวิธีนี้เป็นวิธีสอนที่สะดวกสบายสำหรับครู เด็กมีหน้าที่เรียนและรับจากครูโดยครู จะไปแปล ลอก เรียบเรียงขอความที่บรรยายจากตำราอ่านหรือพูดให้นักเรียนฟัง และขอสอบก็จะออกตาม เรื่องที่ครูบรรยาย เท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ผลผลิตทางการศึกษาจึงไม่เหมาะสมกับความต้องการของสังคม และการสอนขาดประสิทธิภาพ เป็นผลให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาขาดคุณภาพด้วย

นอกจากนี้ไม่ เพียงแต่ครูประจำการ เท่านั้นที่ใช้พฤติกรรมการสอนแบบบรรยาย มากแถมแก่นักศึกษาวิทยาลัยครูที่ฝึกสอนในโรงเรียนต่างๆซึ่งควรจะมีการทดลองใช้ พฤติกรรมการสอนในด้านต่างๆให้ครบถ้วนก็ยังปรากฏว่าในการฝึกสอนนักศึกษาเหล่านั้น ได้ใช้พฤติกรรมการสอนในด้านการบรรยายมากที่สุดถึงผลการวิจัยของ สมศรี^๒ ตั้งมงคลเลิศ^๒ วิเชียร เกษประทุม^๓ และประเสริฐ จาริยานุกุล^๔ ได้พบว่านักศึกษาฝึกสอนมีพฤติกรรมใน -

^๑เมืองทอง แชมมณี, "การจัดการเรียนการสอนอย่างมีชีวิตชีวา," **ครูศาสตร์** ๖ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๑๔): ๖๑ - ๖๘.

^๒สมศรี ตั้งมงคลเลิศ, "ผลการฝึกตามระบบของแฟลน เคอร์สที่มีต่อกิจกรรมรวม ทางวาจาของนักศึกษาฝึกสอนและนักเรียนในการ เรียนการสอนวิทยาศาสตร์"(วิทยานิพนธ์ ปรียญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐)

^๓วิเชียร เกษประทุม, "กิจกรรมรวมทางวาจา ระหว่างนักศึกษาฝึกสอนระดับ ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงกับนักเรียนในการ เรียนการสอนภาษาไทย"(วิทยานิพนธ์ ปรียญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑)

^๔ประเสริฐ จาริยานุกุล, "การใช้ Interaction Analysis วิเคราะห์การสอนของนักศึกษาฝึกสอนชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาโดยสังเขตด้วย ระบบ The Reciprocal Category System " (วิทยานิพนธ์ปรียญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๖)

การบรรยายมากกว่าพฤติกรรมอื่นๆ นอกจากพฤติกรรมการสอนทางด้านการบรรยายแล้ว ครูส่วนใหญ่มักไม่ไ้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีการใช้แรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ การเรียนเป็นไปตามความต้องการของครูที่สอนมิใช่ตามความต้องการของนักเรียนดังที่คณิงศักดิ์ คำแถม^๑ พบว่าทักษะการสอนในด้านการใช้แรงจูงใจครูใช้น้อยที่สุด

พฤติกรรมการสอนที่กล่าวมานี้ เป็นวิธีการที่ไม่ไ้ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวิจัยของนิภา เพชรสม^๒ พบว่าวิธีสอนแบบบรรยายให้ผลต่อการเรียนการสอนน้อยที่สุดในการสอนชั้นประถมศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูควรคำนึงถึงความต้องการของนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดและการให้รางวัลจะมีผลทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น ดังนั้นครูจึงควร เปลี่ยนบทบาทการสอนใหม่โดยใช้ เทคนิควิธีสอนอื่นๆที่จะทำให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้มากขึ้นและลดพฤติกรรมการบรรยายให้น้อยลงตามที่ เอกวิทย์ ฃ. กลาง^๓ กล่าวว่าครูต้อง เปลี่ยนบทบาทของตน เสียใหม่จาก เคย เป็นตัว เอกมาเป็น เพียงผู้ช่วย โดยจัดประสบการณ์ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูจะต้องลดบทบาทการพูดของตนให้น้อยลงและหันไปนำวิธีการสอนหลายๆแบบตลอดจนนำสื่อการเรียนประเภทต่างๆที่เหมาะสมมาใช้ในห้องเรียน

องค์ประกอบพฤติกรรมการสอนของครูที่จะทำให้นักเรียนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

การสอนของครูจะมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นจะพิจารณาได้จากการประเมิน พฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนดังที่คอคเกอร์ได้กล่าวว่า "วิธีวัดประสิทธิภาพครู

^๑คณิงศักดิ์ คำแถม, "พฤติกรรมการสอนคำนวณตามตอและด้านทักษะทั่วไป" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๓), หน้า ๔๔-๔๕.

^๒นิภา เพชรสม, "ความคิดเห็นของครูประจำการและนักศึกษาวิทยาลัยครู ในจังหวัดราชบุรี เกี่ยวกับขอบ เขตหน้าที่และ เกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๖๗.

^๓เอกวิทย์ ฃ. กลาง "วิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา" วิทยาสาร ๒๓(มีนาคม ๒๕๑๕) : ๕๒.

ที่อาจกระทำได้อีกคือ การประเมินพฤติกรรมกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน"๑ ในการประเมินพฤติกรรมกรรมการสอนนี้ จินตนา มาพวง๒ ลัดดาวัลย์
ชมมณฑา๓ ชาคา บัวแสง๔ และจรรยา สังคนิภา๕ ได้พบว่าประสิทธิภาพพฤติกรรมกรรมการ
สอนของครูขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้คือ บุคลิกของครู ทักษะและวิธีสอน การใ้
อุปการะการสอน ทศนคติของครูที่มีต่อนักเรียน และการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

๑ Homer Coker "Identifying and Measuring Teacher
Competencies : The Carroll Country Project" Journal of Teacher
Education 27 (Spring 1976) :54.

๒ จินตนา มาพวง, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดม
ศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐)

๓ ลัดดาวัลย์ ชมมณฑา, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับ
อุดมศึกษาศาขานุษยศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐)

๔ ชาคา บัวแสง, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดม
ศึกษาศาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐)

๕ จรรยา สังคนิภา, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดม
ศึกษาศาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐)

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วนิช บรรจง^๑ จำลอง ทองดี^๒ น้อมฤดี จงพยุหะ สมประสงค์ ปิ่นจินดา และศิริรัตน์ เจริญศักดิ์^๓ กับนอร์มา^๔ ที่ว่าการจะวัดความสามารถ ในการสอนของครูจะดูได้จาก

- ๑. บุคลิกลักษณะของครู
- ๒. การดำเนินการสอนและการใช้จิตวิทยาในการสอน
- ๓. การจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนได้แก่ บรรยากาศในห้องเรียนและการจัด อุปกรณ์ให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งที่สุด

องค์ประกอบของพฤติกรรมกรรมการสอนที่กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผล ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสิ้น นักการศึกษาและนักวิจัยหลายคนได้ค้นพบและแสดง ความคิดเห็นว่าพฤติกรรมกรรมการสอนเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการ เรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเช่น

ค่านิยมบุคลิกลักษณะของครู บุคลิกของครูจะมีอิทธิพลต่อนักเรียน เพราะนักเรียน มักจะชอบเลียนแบบและจดจำบุคลิกลักษณะของครูที่ตนพอใจมาไว้ เป็นบุคลิกลักษณะของ ตนคั้งที่ เทอร์นเนอร์ และเคนนี่ ได้กล่าววว่า "บุคลิกของครูมีความสัมพันธ์อย่างมาก

^๑วนิช บรรจง, วิชาการศึกษาลักษณะการสอน (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร การพิมพ์, ๒๕๑๖), หน้า ๑๕๐.

^๒จำลอง ทองดี, "การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน," มิตรครู ๒๑(มิถุนายน ๒๕๕๑): ๘.

^๓น้อมฤดี จงพยุหะ, สมประสงค์ ปิ่นจินดาและศิริรัตน์ เจริญศักดิ์, คู่มือ การศึกษาวิชาพัฒนาการเด็ก (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๑๗) : ๒๒๘ - ๒๓๐.

^๔Scharf M. Norma, "Skills Required for Effectation Teaching" Assessment of Teaching Competencies Report of the Seventeenth Annual Workshop on Teacher Education, 1964, p.30.

ต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะของนักเรียน"๑ และนวลเพ็ญ วิเชียรโชติ๒ ก็ได้ให้
แนวคิดว่า "สิ่งที่จะเป็นเครื่องตัดสินว่าครูควร เปลี่ยนบุคลิกภาพด้านใดนั้นให้ผู้ที่พฤติกรรม
ที่เกิดขึ้นของนักเรียน" ดังนั้นในการสอนครูจึงควรสร้างบุคลิกที่ดีที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง
เพื่อจะได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน นอกจากนี้บุคลิกภาพของครูยังป็นอิทธิพลต่อการเรียน
รู้ของนักเรียนจะทำให้ให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน เพราะบุคลิกที่ดีของ
ครูสามารถเห็นยวรั้งจิตใจของนักเรียนให้อยากเรียน ทำให้วิชาน่าสนใจน่าเรียน๓
บุคลิกภาพของครูจึง เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล๔
กอ สวัสดิพิพาณิชย์๕ สุชา จันทน์เอม๖ โรอันส์๗ ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า บุคลิก

๑ Richard L. Turner and David A. Denny, "Teacher
Characteristics, Teacher Behavior and Changes in Pupil
Creativity" The Elementary School Journal 69 (October - May
1968 - 1969), : 270.

๒ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ, "ปัญหาบุคลิกภาพครูในระคับยาระดับศึกษา," วารสาร
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๘(ตุลาคม ๒๕๑๕) : ๗๑ - ๗๔.

๓ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรประณมศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กชเพรสการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๔๕.

๔ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล, ปาฐกถาวิชาครูมัธยมแสดงไว้ ณ.สามัคยาจารย์
สมาคม ๒๔๗๗ "เล่าใหม่" โดยพรธมา บุซอนงค์ วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่ง
ชาติ (พฤษภาคม ๒๕๑๖): ๔๑-๕๑.

๕ กอ สวัสดิพิพาณิชย์ จิตวิทยาการศึกษา (พระนคร: โรงพิมพ์.ส.พ., ๒๕๐๐),
หน้า ๑๔๒.

๖ สุชา จันทน์เอม, จิตวิทยาในห้องเรียน (กรุงเทพมหานคร: โอเคียนสโตร์,
๒๕๒๑), หน้า ๑๔๖-๑๔๗.

๗ David G. Ryans, Characteristics of Teacher (Washington
D.C : American Council on Education, 1960), p.272.

ง่าย พงศธร พิทักษ์กำพล ได้ศึกษาพบว่าครูประจำการและนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการสอนของครูว่า ครูควรใช้คำพูดใดเหมาะสม ชัดเจน ควรอธิบายและถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนเข้าใจได้ อ่ำไพ สุจริตกุลและคณะ^๒ ได้ศึกษาพบว่าครูประถมศึกษามีทักษะการสอนดังนี้คือ

- ๑ พูดเสียงชัด เจน พังง่าย
- ๒ อธิบายได้แจ่มแจ้ง
- ๓ ตอบคำถามได้อย่างใจเย็น ตรงจุดและชัดเจน
- ๔ ใช้ภาษาพูดที่ไพเราะ และใช้ถ้อยคำที่ผู้เรียนเข้าใจง่าย
- ๕ พูดและเข้าใจภาษาท้องถิ่นได้บาง
- ๖ พูดชมเชย ชอบใจ ขอโทษ แนะนำสั่งสอน ปลอบโยนให้กำลังใจ กระตุ้นเร้าใจให้สนใจ หรือสนุกสนานตามโอกาสอันควร
- ๗ ใช้คำถามเพื่อให้เกิดผลหลายๆแบบได้
- ๘ พูดอย่างมีเหตุผล โน้มน้าวจิตใจให้ผู้เรียนคล้อยตามได้
- ๙ ลายมือเป็นระเบียบ ถูกต้อง อ่านง่าย
- ๑๐ ใช้กระดานคำเป็น
- ๑๑ เขียนคำและใช้ภาษา เขียนที่ถูกต้องชัด เจน
- ๑๒ ฟังและเข้าใจคำพูดหรือ เสียงต่างๆได้อย่างชัด เจน เพื่อปฏิบัติการได้ฉับไว

ถูกต้องและเหมาะสม

๑๓ สิ่ง เกตสิ่งแวคล้อมทั้งในและนอกห้อง เว็บบนอันจะมีผลดีและร้ายต่อผู้เรียน เพื่อช่วยให้จัดการได้อย่างเหมาะสม

พงศธร พิทักษ์กำพล, "ความคิดเห็นของครูประจำการและนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดอุตรดิตถ์เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา วิทยาลัยครูมหาสารคาม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔)

อ่ำไพ สุจริตกุลและคณะ, "รายงานการวิจัย เรื่องขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการฝึกหัดและอบรมครูสำหรับสถานฝึกหัดครูระดับประถมศึกษา," **ครูศาสตร์** ๔ (กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๒๑): ๑๑-๑๒.

๑๔ จำชื่อนักเรียนได้

๑๕ วางแผนและเตรียมการสอนโดยใช้หลักการทางการศึกษาเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

๑๖ เตรียมเนื้อหา ประสมการณ์การเรียนรู้และสิ่งช่วยสอนโดยยึดความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นพื้นฐาน

๑๗ เตรียมการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๘ เตรียมการสอนให้พร้อมล่วงหน้าเสมอ

๑๙ จัดลำดับเนื้อหาวิชาก่อนหลังได้เหมาะสมกับลักษณะวิชา ผู้เรียนและเหตุการณ์

๒๐ มั่นทอกการสอนอย่างชัดเจนและปฏิบัติจริงได้

๒๑ จัดกิจกรรมในชั้นเรียนได้หลายแบบ

๒๒ จัดห้องเรียนแบบต่างๆได้หลายแบบ

๒๓ เตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งช่วยสอนต่างๆ

๒๔ รู้แหล่งวัสดุอุปกรณ์และสิ่งช่วยสอนต่างๆ

๒๕ คิดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์

๒๖ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้หลายอย่าง เหมาะสมกับผู้เรียน ลักษณะวิชาและสภาพการเรียนการสอน

๒๗ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้และเกิดความคิดอยู่เสมอ

๒๘ ตรวจงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๒๙ วาดภาพประกอบการสอนได้

๓๐ ใช้ความรู้ทางศิลปะและดนตรีให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนได้

๓๑ นำนิทานมาประกอบการสอนได้

๓๒ ลงโทษและให้กำลังใจได้อย่างเหมาะสม

๓๓ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างฉลาด

๓๔ เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกการทำงานร่วมกัน ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบและความคุมตนเองได้

๓๕ สอนได้หลายวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ

๓๖ ชำนาญการในงานแก่เด็กอย่างเหมาะสม

๓๓ ใช้วิธีการและเครื่องมือหลายอย่างในการวัดผล

๓๔ นำผลการทดสอบมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและการช่วยเหลือนักเรียน

๓๕ ช่วยผู้เรียนให้ประเมินผลตนเองได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากทักษะในการสอนของครูแล้ว ในการดำเนินการสอนครูต้องนำ ทฤษฎีจิตวิทยามาใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน ครูต้องศึกษาความสนใจ ความต้องการของ นักเรียน เพื่อจัดการสอนให้สอดคล้องกัน ประสพ รัตนากร^๑ ให้ความเห็นว่า สิ่งที่ได้ก ต้องการมากที่สุดคือ ความอบอุ่นใจ ซึ่งมีวิธีปฏิบัติดังนี้คือ

๑ ให้ความรัก

๒ ให้ความปลอดภัยและมั่นคง

๓ ยอมรับว่าเด็กเป็นสมาชิกของสังคม

๔ พยายามเห็นยวร้างไปในทางที่ดีไม่ปล่อยปละละเลย

๕ ให้ความแนะนำ

๖ ให้ความเป็นอิสระแต่ไม่ควรปล่อยให้เกินเลยไป

วิธีปฏิบัตินี้ครูควรนำมาใช้ในการสอนเพื่อสร้างความอบอุ่นให้แก่ นักเรียน จะทำให้นักเรียนรักครู ไม่เมื่อเรียน เบญจมา ชลชานนท์^๒ และไสว สุนธนา^๓ ให้ความ เห็นว่า การที่เด็กเมื่อโรงเรียนนั้นจุดใหญ่ของปัญหาอยู่ที่ตัวครู ครูที่เอาแต่ใจตัว มอง เด็กเป็นวัตถุ วางระเบียบเคร่งครัด จะทำให้นักเรียนกลัวครู เกิดความรู้สึกว่าตนมีค่า

^๑ประสพ รัตนากร, "ความต้องการของเด็ก," คุรุปริทัศน์ ฉบับความรู้ เกี่ยวกับ เด็ก (กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทยการพิมพ์, ๒๕๒๕), หน้า ๘๘.

^๒เบญจมา ชลชานนท์, "เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม," วารสารการศึกษาแห่ง ชาติ ๑๕ (ธันวาคม ๒๕๒๓ - มกราคม ๒๕๒๔) : ๒๑ - ๒๔ .

^๓ไสว สุนธนา, "ทำไมเด็กจึงเมื่อโรงเรียน," มิตรครู ๒๓ (๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๔) : ๕๗ - ๕๘.

น้อย และการมาเรียน เป็นการทรนบน โรงเรียน เป็นเสมือนที่คุมขังนักโทษ ดังนั้นเพื่อ
สร้างความพอใจในการเรียนแก่เด็กควรจะทำให้กำลังใจ ใ้กับการเสริมแรงแก่นักเรียน
ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงด้วยทั้งความเห็นของปรีชา จารุสุนทรศรี,^๑
ลาวัญย์ วิทยาวุฒิกุล^๒ และผลการวิจัยของวิไลพร พรหมศรี^๓ กับ เรณู ฅคุณถิ่น^๔ ที่
สอดคล้องกันว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีจากคำชมเชยและให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ
ความสนใจและคำชมเชยของครูจะลดพฤติกรรมก้าวร้าวในตัวเด็กและปรากฏว่าคะแนน
ผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับคำชมสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับคำติ นอกจากนี้
กรมฝึกหัดครู^๕ ประสงค์ จันทองเงิน^๖ และเอมิดอน^๗ ได้พบว่าพฤติกรรมของครูมีผล

^๑ปรีชา จารุสุนทรศรี, "ความต้องการของเด็ก," คุรุปริทัศน์ฉบับความรู้
เกี่ยวกับเด็ก (กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทยการพิมพ์, ๒๕๒๕), หน้า ๗๑.

^๒ลาวัญย์ วิทยาวุฒิกุล, "แนวคิดในการนำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม
มาสอนในวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา," คุรุศาสตร์ ๖ (กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๑๘):
๗๓-๘๖.

^๓วิไลพร พรหมศรี, "ผลการเสริมแรงด้วยวาจาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การท
งานของนักเรียนที่ชอบสมาคมและแยกตัว" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗)

^๔เรณู ฅคุณถิ่น, "การใช้การเสริมแรงทางสังคมเพื่อปรับพฤติกรรมก้าวร้าว"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗)

^๕ทีศนา แชนมณี, "ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูกับการสอนจริย-
ศึกษาตามหลักสูตรใหม่," คุรุศาสตร์ ๘ (พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๒๑): ๗๑-๗๗.

^๖ประสงค์ จันทองเงิน, "ความสัมพันธ์ระหว่างกิริยารวมทางวาจากับสัมฤทธิ์ผล
วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘), หน้า ๒๘-๒๘.

^๗Edmund J. Amidon. Interaction Analysis (Massachusetts :
Addison-Wesley Publishing Company, 1967), p.p.161-166.

สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำคือ พฤติกรรมก้าวร้าวที่ครูแสดงต่อนักเรียนตั้งแต่การเตือน ออก
คำสั่งให้ทำตามครู ว่ากล่าว ตูคา ประจาน คุกคาม คุกคาม โทษ จนถึงการใช้กำลังทั้งหนัก
และเบา พฤติกรรมของครูที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงก็คือการจูง
ใจ การเสริมกำลังใจผู้เรียน และการทำตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

ความการจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่มีอิทธิพลต่อการเรียน
รูของนักเรียนเป็นอย่างมาก การจัดการศึกษาของไทยมักจะไม่ได้คำนึงถึงบรรยากาศและ
ความจำเป็นในการจัดห้องเรียน เราให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนรูที่ เมืองทอง
แชมมณี^๑ ไกลล่าวว่า "วงการศึกษไทยยึดแนวปรัชญา Existentialism ที่ถือว่า
ในห้องเรียนครูไม่จำเป็นจะต้องรู้จักเด็ก เป็นกันเองกับเด็ก การจัดที่นั่งก็ให้สะดวกแก่
การเรียกชื่อลงเวลาของครู ไม่สนับสนุนการเคลื่อนไหวที่ และมักจะแบ่งกลุ่มนักเรียน
ตามลำดับคะแนนเพื่อสะดวกในการสอน จึงทำให้การสอนขาดประสิทธิภาพ ผู้เรียนจบการ
ศึกษาไปไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงควรแก้ปัญหาโดยการจัดบรรยากาศ
ในห้องเรียนให้มีชีวิตชีวา เพื่อฝึกฝนสติปัญญาให้แก่ผู้เรียนมากที่สุด วณิช บรรจง^๒ และ
โคเลอร์ (Kohler)^๓ ได้ให้ความเห็นว่สิ่งแวดล้อมที่ทำให้ให้นักเรียนพอใจ สนใจ
จะทำให้ให้นักเรียนมีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนต่อ การที่จะรับรู้เนื้อหาในการเรียน
นั้น ดังนั้นถ้าครูจะจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนให้ดีแล้ว นักเรียนก็จะมีเจตคติที่ดีต่อครู
ต่อโรงเรียน รักครู ชอบโรงเรียน แล้วการเรียนรูก็จะเกิดขึ้น ละเมียด ลิมอักษร^๔

^๑เมืองทอง แชมมณี, "การจัดการเรียนการสอนอย่างมีชีวิตชีวา,"
ครูศาสตร์ ๖ (กันยายน - ตุลาคม ๕๕๑๔) : ๖๑ - ๖๔.

^๒วณิช บรรจง, วิชาการศึกษหลักการสอน (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร
การพิมพ์, ๕๕๑๖), หน้า ๑๘.

^๓สุภนิกย์ วัฒนธาดา, คู่มือจิตวิทยาการศึกษา (อยุธยา : โรงพิมพ์เทียน
วัฒนา, ๕๕๑๘), หน้า ๘๖.

^๔ละเมียด ลิมอักษร, หลักการสอนในชั้นประถมศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์
คุรุสภา, ๕๕๑๕), หน้า ๕๗.

กล่าวว่าการจัดบรรยากาศในห้องเรียนนั้นจะพิจารณาได้ ๓ ด้านด้วยกันคือ

- ๑ ลักษณะภายนอก ได้แก่ ขนาดห้องเรียน การจัดห้องเรียน
- ๒ สิ่งแวดล้อมในแง่การศึกษา ได้แก่ บรรยากาศในห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การทำงานของนักเรียน
- ๓ ลักษณะห้องเรียนในด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดอุปกรณ์ต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

ลักษณะภายนอก ละเมียด ลิมอักษร^๑ ให้นิยามว่าขนาดห้องเรียนควรมีความกว้างพอที่จะมีที่ว่างสำหรับประกอบกิจกรรมได้ มีแสงสว่าง อากาศถ่ายเทได้ดี โต๊ะเก้าอี้ควรมีลักษณะขนยายง่าย เหมาะกับกำลังของเด็ก และจัดเป็นรูปต่างๆตามความเหมาะสม วารี ธีระจิตร^๒ กล่าวว่า การจัดบรรยากาศในห้องเรียนจะช่วยให้ครูเกิดความอยากสอน นักเรียนเกิดความอยากเรียน อยากมาโรงเรียน ครูควรจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศคล้ายบ้านมากที่สุด โดยเฉพาะชั้นเด็กเล็ก เพื่อเด็กจะได้มีความเป็นกันเอง มีอิสระ เคลื่อนไหวได้สะดวกสบาย ครูควรโยกย้ายที่ตั้งของโต๊ะ ตู้ ชั้นหนังสือเสียบ้างเพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการเปลี่ยนแปลงไม่จำเจอยู่กับสภาพเก่าๆ ในเด็กชั้นโตขึ้นอาจให้เด็กมีส่วนคิดจัดตกแต่งห้องร่วมกับครูได้ การจัดบรรยากาศในห้องเรียนนี้จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น

^๑ละเมียด ลิมอักษร, หลักการสอนในชั้นประถมศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๒), หน้า ๕๗.

^๒วารี ธีระจิตร, "การจัดและปรับปรุงสภาพห้องเรียน," ใน โครงการอบรมเสริมสมรรถภาพครูประถมศึกษา ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔), หน้า ๕๗.

สิ่งแวคล้อมในแง่การศึกษา ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์^๑ เมธี ปิรันชนานนท์^๒ พรรณี ชูชัย^๓ อุทุมพร ทองอุไทย^๔ และคิงเมเยอร์^๕ ให้ความเห็นตรงกันว่า ส่วนประกอบสำคัญที่สุดของบรรยากาศในชั้นเรียนที่จะช่วยพัฒนาความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การติเตียน ชมเชย เยาะเย้ยของครูจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความกลัวและมองครูในลักษณะคนแปลกหน้าซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความตึงเครียดในห้องเรียน ครูควรมีความเมตตาสร้างความปลอดภัยและใช้วิธีการทางจิตวิทยาต่อเด็ก กระตุ้นให้กำลังใจ เห็นคุณค่าของเด็ก มีความสัมพันธ์ร่วมกันและมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน จีรพร โพธิ์สุวรรณ^๖ และประคอง ประสิทธิ์พร^๗ พบว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับครู

^๑ ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์, จิตวิทยาการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์ ร.ส.พ. ๒๕๐๐), หน้า ๑๔๒,

^๒ เมธี ปิรันชนานนท์, "ทักษะการสอนเบื้องต้นเพื่อการเป็นครูสมัยใหม่," มิตรครู ๓ (๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔) : ๕๖ - ๕๗,

^๓ พรรณี ชูชัย, จิตวิทยาการเรียนรู้ (กรุงเทพมหานคร : วรวิดิการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๒๖๑.

^๔ อุทุมพร ทองอุไทย, "การประเมินการเรียนการสอน," วารสารการวิจัยทางการศึกษา ๔ (กันยายน ๒๕๒๒) : ๓๔.

^๕ Don Dinkmeyer "Increasing the Teacher's Understanding of Students 'Self-Concepts' " Education 96(Winter 1976) : 180 - 183.

^๖ จีรพร โพธิ์สุวรรณ, "ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงออกของนักเรียน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๔)

^๗ ประคอง ประสิทธิ์พร, "ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน ก.ท.ม." (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๔)

อย่างประชาธิปไตยคือครูให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ยอมรับความคิดเห็น เป็นมิตร เข้าใจเอาใจใส่ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่นักเรียนจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ลักษณะห้องเรียนในด้านการเรียนการสอน ได้แก่การจัดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน แต่การสอนในประเทศไทยครูมักละเลยการใช้อุปกรณ์ทั้งที่สุพจน์ อิม เติมพูล^๑ และประสิทธิ์ ตาพินิจ^๒ ได้พบว่าครูมักใช้การสอนโดยการบรรยาย และใช้อุปกรณ์การสอนประกอบน้อยมาก กองวิจัยการศึกษา^๓ และสุนทร ชวงสูวนิช^๔ พบว่าการที่ครูใช้อุปกรณ์การสอนน้อย เพราะ การประคิมรูปอุปกรณ์การสอนต้องใช้เวลา ครูมีภาระสอนหนัก ไม่มีเวลาผลิตอุปกรณ์ ขาดงบประมาณสำหรับทำอุปกรณ์และที่สำคัญคือ ครูประถมศึกษายังมีความเห็นว่าการใช้อุปกรณ์ในการสอนจะทำให้เสียเวลามาก อาจทำให้ครูสอนไม่ครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ แต่ก็มีนักการศึกษาหลายคนที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับแนวความคิดดังกล่าวนี้ เช่น

^๑สุพจน์ อิม เติมพูล, "การสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนฝึกสอนชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๓"

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๔)

^๒ประสิทธิ์ ตาพินิจ, "สถานภาพและบทบาทของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔)

^๓กองวิจัยการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย," วารสารการศึกษาแห่งชาติ ๑๑ (สิงหาคม - กันยายน ๒๕๒๐) : ๔๑.

^๔สุนทร ชวงสูวนิช, "ข้อสังเกตจากการนิเทศนิสิตฝึกสอน," ครูศาสตร์ ๖ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๑๔) : ๑๒ - ๑๓.

พิชัย สันตภิรมย์^๑ วณิช บรรจง^๒ อุดล เรียงสุวรรณ^๓ และกมล สุคประเสริฐ^๔ ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า การสอนโดยใช้อุปกรณ์จะเป็นเครื่องมือทำให้เด็กสนใจ บทเรียน ไม่เบื่อหน่าย เรียนด้วยความเข้าใจง่ายและจดจำได้แม่นยำโดยใช้เวลาแต่น้อย เพราะเด็กได้เรียนจากการกระทำและการค้นคว้า เด็กจะเรียนรู้ด้วยความสนใจ สามารถเรียนด้วยตนเองได้จะเห็นได้ว่าการใช้อุปกรณ์การสอนนอกจากจะทำให้การศึกษามีคุณภาพแล้วยังช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูอีกด้วย ดังนั้นในการสอนครูจึงควรจัดอุปกรณ์ในชั้นให้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมและเนื้อหาที่เด็กกำลังเรียนอยู่ ละเมียดลิมอักษร^๕ และวารี ธีระจิตร^๖ ได้ให้ความเห็นว่า อุปกรณ์ที่จะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนอาจจัดโดยทำเป็นมุมสนใจต่างๆในห้องเรียนเช่น

๑ มุมอ่านหนังสือ บอร์ดอุปกรณ์คือที่อ่านหนังสือ ชั้นหนังสือ เครื่องเล่นเกี่ยวกับการอ่าน หนังสือต่างๆ ฯลฯ

๒ มุมทำงานศิลปะ มีอุปกรณ์คือกระดาษ อ่างดิน ดินน้ำมัน ฯลฯ

^๑พิชัย สันตภิรมย์, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา," วารสารคณะกรรมาธิการการศึกษาแห่งชาติ ๙(มิถุนายน ๒๕๑๖) : ๕ - ๑๑.

^๒วณิช บรรจง วิชาการศึกษาลับการสอบ (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร พิมพ์, ๒๕๑๖), หน้า ๑๖.

^๓อุดล เรียงสุวรรณ, "ข้อคิดบางประการในการฝึกหัดครู," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ ๙(กันยายน ๒๕๑๕) : ๕-๘.

^๔กมล สุคประเสริฐ, "ครูนั้นสำคัญไฉน," มิตรครู ๒๕(๑๕ มกราคม ๒๕๒๒) : ๑๑ - ๑๕.

^๕ละเมียด ลิมอักษร, หลักการสอนในชั้นประถมศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๕), หน้า ๒๓ - ๒๔.

^๖วารี ธีระจิตร, "การจัดและปรับปรุงสภาพห้องเรียน," ใน โครงการอบรมเสริมสมรรถภาพครูประถมศึกษา ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔), หน้า ๕๘ - ๖๐.

๓ มุมวิทยาศาสตร์ มีอุปกรณ์คือกะบะดิน คนไม้ ตุ๋นวางเลี้ยงปลา ชั้นวางถ้วยอย่าง
ใบไม้ เปลือกหอย แผลงาลา

๔ ป้ายนิเทศ มีอุปกรณ์คือภาพ ข้อความต่างๆ ฯลฯ

๕ กระดานสำหรับครูเขียนข้อความต่างๆ เป็นต้น

จากผลการวิจัยและความคิดเห็นของนักการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นเครื่อง
ยืนยันว่า บุคลิกภาพ วิธีดำเนินการสอนของครู และสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมีผลต่อการ
เรียนรู้ของนักเรียน นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์^๑ สนับสนุนว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับ
กับปฏิริยาตอบสนองที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนกับองค์ประกอบดังนี้

๑ ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

๒ ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม

๓ ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์

ดังนั้นในการสอนผู้สอนต้องสังเกตรูปการที่ตอบสนองของผู้เรียนเพื่อจะได้
แก้ไขพฤติกรรมการสอนของตนให้เหมาะสมที่จะทำใ้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด
กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา^๒ ได้วิจัยพบว่า ถ้าครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณภาพ
เอาใจใส่ต่อการสอนผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กจะดีกว่าครูที่ไม่เอาใจใส่ในหน้าที่ของตน
จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนจะสะท้อนให้ทราบถึงพฤติกรรมการสอน
ของครู ดังที่อนันต์ ศรีโสภา^๓ กล่าวว่า "คะแนนผลการเรียนของนักเรียนจะแสดงถึง

---

^๑นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, "นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้,"
นักบริหาร ๑ (ธันวาคม ๒๕๒๐) : ๓ - ๑๑.

^๒กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, กองการประถมศึกษา, รายงาน
การวิจัยอันที่ ๑๓ พฤติกรรมและเวลาในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา, (กรุงเทพ
มหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), หน้า ๕ - ๖.

^๓อนันต์ ศรีโสภา, การวัดและประเมินผลการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทย
วัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), หน้า ๑ - ๒.

การสอนของครูและคุณลักษณะของครู"

เจตคติของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครู

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนนอกจากจะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนค่านต่างๆของครูแล้ว เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการสอนของครูก็จะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย ประสาท บัณฑิตวงกูร^๑ สุชา จันทน์เอม^๒ ศุภนิศย์ วัฒนชาติ^๓ ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ สมคิด แก้วสนธิและทองอินทร์ วงศ์โสธร^๔ มีความเห็นตรงกันว่าในการเรียนการสอนครูจำเป็นต้องทราบความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อเรื่องที่ครูพูด ครูสอนหรือเรื่องที่นักเรียนจะเรียน ถ้าครูไม่ทราบเจตคติของนักเรียนในชั้นการเรียนการสอนก็จะไม่ได้ผล เพราะถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อตัวครู เด็กย่อมมีความพอใจที่จะเรียน ค้นหาหาความรู้เพิ่มเติม และเกิดแรงจูงใจให้อยากเรียนสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กมีเจตคติไม่ดีต่อตัวครูและงานในชั้นแล้ว เด็กมักจะประสพความล้มเหลวในการเรียน ซึ่งเป็นผลให้เกิดความท้อแท้ในการเรียน ผลสุดท้ายอาจทำให้เกิดปัญหาหนี้โรงเรียนและสอตกในที่สุด

ดังนั้นครูจึงควรศึกษาเจตคติของนักเรียนและเอาใจใส่ความคิดเห็นของนักเรียน

^๑ประสาท บัณฑิตวงกูร, "รูปแบบการสอนที่ดี," นิตรกร ๙ (๑๕ เมษายน ๒๕๑๗) : ๑๔ - ๒๒.

^๒สุชา จันทน์เอม, จิตวิทยาในห้องเรียน (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส์โตร์, ๒๕๒๑), หน้า ๗๕.

^๓ศุภนิศย์ วัฒนชาติ, คู่มือจิตวิทยาการศึกษา (อยุธยา : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา, ๒๕๑๔), หน้า ๘๗.

^๔ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ, สมคิด แก้วสนธิและทองอินทร์ วงศ์โสธร, "การสอนแบบต่างๆ ในระดับอุดมศึกษา," คุรุศาสตร์ ๖ (พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๕) : ๔๔.

ตั้งที่ไม่ เก่น^๑ กล่าวว่ "ความคิดเห็นของนักเรียนจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพิจารณาว่า ครูควรจัดการเรียนการสอนไปในแนวทางใด" นอกจากนี้ครูควรมีบทบาทในการปลุกฝังให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนและต่อตัวครูด้วยดังที่ โรจนีย์ จะโนภาส^๒ ระคม บุญเรือง^๓ และศุภนิศย์ วัฒนธาดา^๔ ได้ให้ความเห็นว่า การที่จะทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู ต่อตัวครู ครูจะต้องมีพฤติกรรมดังนี้คือ

- ๑ มีทักษะในการสอนที่ดีและอธิบายได้แจ่มแจ้งชัดเจน
- ๒ สร้างบรรยากาศให้เป็นกันเองกับนักเรียน
- ๓ ใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม
- ๔ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความสำเร็จในการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

- ๕ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน
- ๖ สร้างสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเกิดความสนใจ
- ๗ มีบุคลิกน่าเลื่อมใส
- ๘ ใช้จิตวิทยาในการสอนได้อย่างเหมาะสม

Roland Meighan, "A Pupils' Eye View of Teaching Performance," Educational Review Vol. 30 (June 1978) : 125.

^๒โรจนีย์ จะโนภาส, "การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องทางวิทยาศาสตร์ให้แก่ นักเรียน," ครูศาสตร์ ๔ (มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๑๗) : ๔๔ - ๔๕.

^๓ระคม บุญเรือง, "ความคิดเห็นของนักเรียนประถมศึกษาและผู้ปกครอง ในจังหวัดอุตรดิตถ์เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิตวิทยา มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๘๓ - ๘๖.

^๔ศุภนิศย์ วัฒนธาดา, คู่มือจิตวิทยาการศึกษา (อยุธยา : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา, ๒๕๑๔), หน้า ๔๐.

ถ้าครูมีพฤติกรรมที่ปลูกฝัง เจตคติที่ดี ให้เกิดขึ้นในชั้นนักเรียน จะทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครู ต่อวิชาที่เรียน และจะทำให้เด็กเรียนวิชานั้นได้ดี เฮสเลท^๑ เบลดโซ, บราวน์ และสตรีกแลนด^๒ กับ เมเรนส์และเลคมันน์^๓ พบว่าเด็กที่มีความสามารถสูงมักจะมีเจตคติต่อครูในทางบวกมากกว่าเด็กที่มีความสามารถต่ำผลการเรียนของนักเรียนจะขึ้นอยู่กับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อคุณค่าทางการศึกษา ต่อครู ต่อโรงเรียนและต่อวิชาที่เรียน ดังนั้นการยอมรับและศึกษาให้รู้ถึงเจตคติของนักเรียนจะเป็นวิถีทางในการสำรวจและปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูที่ควีนหนึ่ง

การศึกษาพฤติกรรมการสอนสังคมศึกษา

จำรัส น้อยแสงศรี^๔ และจิตบุญรวม เฒ่าวัฒนา^๕ ได้ให้ความคิดเห็นว่าการสอนสังคมศึกษาในประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูยึดทฤษฎีแบบ

^๑Betty J. Haslett, "Influence of Student Ability and Sex on Students Attitude Towards Teachers" Education 96 (Spring 1976) :268.

^๒Joseph C. Bledsoe, Iva D. Brown and Arthur D. Strickland, "Factors Related to Pupil Observation Reports of Teachers and Attitudes Toward Their Teacher," The Journal of Educational Research 65 (November 1971) :119-125.

^๓William A. Mehrens and Irvin J. Lekkman, Measurement and Evaluation in Education and Psychology (Sydney :Holt, Rinehart and Winston, 1975), p.584.

^๔จำรัส น้อยแสงศรี, "พฤติกรรมของนักเรียนในการเรียนวิชาภูมิศาสตร์," มิตรครู ๒๐ (๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑): ๑๕ - ๑๘.

^๕จิตบุญรวม เฒ่าวัฒนา, "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘), หน้า ๑๘๐ - ๑๘๘.

Teacher-Centered มากกว่าการสอนแบบ Child-Centered ครูมีชั่วโมงสอนมาก ไม่เตรียมการสอนและไม่ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูไม่ได้ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม มีเวลาและโอกาสฝึกทักษะในการค้นคว้าน้อยมาก ประถม เคชชัย^๑ และไม่เคลลีส์^๒ ให้ความสำคัญว่าครูสอนสังคมศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นผู้แนะแนวทางในการ เป็นพลเมืองดีให้แก่เด็ก ทำให้คนเข้าใจความเป็นอยู่ของตน ชาญใหญ่เรียน เข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์ สามารถประกอบอาชีพและดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขและได้เสนอแนะวิธีสอนสังคมศึกษาที่มีประสิทธิภาพไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วณิช บรรจง^๓ เรแกน^๔ และลอง^๕ ว่าครูควรจัดการเรียน

^๑ สัมพันธ์ เศษะอชิก, วิจารณ์เรื่อง แนวคิดใหม่ในการสอนสังคมศึกษา, ปลูกฝังประชาธิปไตยแก่นักเรียนอย่างไร, โดยประถม เคชชัย, ศึกษาศาสตร์สาร ๘ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๒๓) : ๑๑๑ - ๑๑๔.

^๒ John U. Michaelis, Social Studies for Children in a Democracy (New York : Englewood Cliffs, Prentice-Hall, Inc, 1960), p.12.

^๓ วณิช บรรจง, วิชาการศึกษาลัทธิการสอน (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร พิมพ์, ๒๕๑๖), หน้า ๖๖.

^๔ William B. Ragan, Modern Elementary Curriculum (The United States of America : Library of Congress Catalog Card Number, 1966), p.319.

^๕ Samuel Louser. Long, "The Social Studies Teachers Political Socialization Agent : An Empirical Investigation of Role Perception and Role Performance," Dissertation Abstracts 1969. p.4069A .

การสอนคั่งนคือ

- ๑ ครูควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการสอน
- ๒ การสอนสังคมศึกษาควรใช้สถานการณ์จริง ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจริง
- ๓ ใช้กลวิธีสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างมีความหมาย เช่น ใช้วิธีอภิปราย ถกเถียงแก้ปัญหาการค้นคว้าทำงานร่วมกัน การสอนแบบสืบสวน สอบสวน และการจัดให้มีกิจกรรม เสริมหลักสูตร เป็นต้น
- ๔ นำอุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอน
- ๕ ปลุกฝังประชาธิปไตยและคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน
- ๖ มีการวัดความก้าวหน้าของนักเรียนจากความเข้าใจ ความร่วมมือ พักษะ และความรู้ในบทเรียน

จากวิธีสอนดังกล่าวถ้าครูนำมาใช้ในการสอนสังคมศึกษาจะทำให้พฤติกรรม การสอนแบบ เกาได้รับการปรับปรุงมา เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด ทำและแก้ปัญหา คอร์มี เออร์^๑ กล่าวว่า การสอนแบบ เกาจะทำให้เกิดปฏิกริยาระหว่าง เด็กที่มีเหตุผลกับครู และจะทำให้การ เรียนรู้ของ เด็กไม่ เป็นไปตามขบวนการที่พึงประสงค์ ดังนั้นจึง เป็น เหตุผล ช่วยสนับสนุนให้ครูสังคมศึกษา เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนของตน เสียใหม่ เคน เวช^๒ ได้ เสริมว่าครูสังคมศึกษาที่ดีจะต้องมีความรู้ เชื่อมั่นในตนเอง รู้จักตนเอง ให้ความสนใจ นักเรียนอย่างทั่วถึง มีความสามารถในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากเรียน

ถ้าครูสังคมศึกษามีพฤติกรรม การสอนดังที่กล่าวมาทั้งหมดก็จะทำให้ การสอน สังคมศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์และเกิดการ เรียนรู้ อย่าง แท้จริง

^๑William Henry. Cormier, "Effect of Teacher Random and Contingent Social Reinforcement on the Classroom Behavior of Adolescents," Dissertation Abstracts International Vol.31 (October 1970,),p.1915-A.

^๒Leonard S. Kenworthy, Guide to School Studies Teaching in Secondary School (California : Wadsworth Publishing, Inc, 1962), p.356 .